

СЛОБОДАН ШИЈАН

Галерија Графички колектив

Изложба цртежа младог београдског уметника Слободана Шијана, или цртежа и папира, како је аутор назвао своје радове, покреће поново један комплексан ликовни став који је, иначе, још пре више година, у својој основној идеји, манифестован у разним изразима неколицине београдских уметника. Полазећи од постулата фантастичне уметности и надреализма, ови уметници су створили специфичан став, који не само да их је удаљио од почетних мотивација, него је, у извесним тренуцима, више тежио да се наметне као одређени мисаони, интелектуално ангажовани и спекулативни проблем, подређујући на тај начин чисто пластичну проблематику. Постулати фантастике и надреализма, засновани на подсвести, сну и машти прерасли су у много ширу и животнију проблематику, првенствено одређену реакцијама на трнутна уметничка збивања, па и шире, друштвене догађаје. Уместо поистовећења уметничке креације са интимним осећањима често се тежило експонирању уметничких дела која су се могла поистоветити са јавним ставовима аутора. Управо и радови Слободана Шијана представљају манифестацију његових ставова, који су интересантнији, а и значајнији, по својим идејама и неликовним садржајима него по чисто визуелној проблематици што, по свему судећи, и није основни подстицај у његовом раду. Појам садржаја у Шијановим радовима подразумева већ споменути мисаону експликацију, а не наравију дела како је то уобичајено

када говоримо о стилистички дефинисаним делима. Такође, приметно је да аутор потпуно слободно, без икакве жеље да спроведе некакав одређени ликовни концепт у својим делима, употребљава разна савремена стилистичка усмерења, зависно од идеје коју жели да изложи, тако да би покушаји ликовне анализе били немогући и, што је најважније, без могућности да се на основу њих изведе неки закључак.

Већина радова садржи текстуалне интервенције које, понекад, потпуно попуњавају цртеж, тако да рукопис делује као орнаментално решење. Међутим, ти текстови имају одређени литеарни смисао или, чак представљају размишљања аутора, односно цитат из неког дела с којим се он вероватно солидарише. У таквом контексту, на пример, издвајање неког ликовног детаља из периода ренесансе илуструје став аутора, а не, како је то уобичајено у надреалистичким и новофигуративним аранжманима, довођење ових детаља у нове пластичне односе или спекулативне аранжмане. Ти ставови би се могли означити као Шијанов есеј о уметности, тако да би и цела изложба представљала један необичан ликовно-текстуални есеј.

Umetnost, br. 40, Beograd, oktobar–decembar 1974, str. 79–80.